

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 1 l.—, oglasi denarnih zavodov mm po 1.2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa 1.2. — Oglasi, naročena in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Pomen govora sen. Albertinija

V zgodovini parlamentarnega življenja se čisto poudarja, da povodom glasovanja o kakem važnem predlogu se glasovi, oddani za in proti, ne smejo samo šteti, ampak tudi tehtati. To naj bi pomenilo, da niso vsakdar pravilni nazori, ki so bili odločilni za večino, marveč da so čisto veljavnejši oni, ki so sklonili manjšino, da je glasovala proti.

Ce kedaj, velja to pravilo z ozirom na govor senatorja Albertinija v seji senata dne 24. t. m. Ne pravimo pa tega morda zato, ker je Albertini — kakor je sam naglašal — govoril kot strogo opozicijski nasilje proti sedanjemu režimu. Saj mi, kot narodna manjšina v državi, nismo, ne moremo in tudi — z ozirom na naš položaj — ne smemo biti načeloma v opoziciji proti vladi, pa naj ji je že na čelu Mussolini ali kdor si bo. Naloga našega parlamentarnega zastopstva je marveč ta, da zastopa in brani koristi našega ljudstva, da graja vsako krivico, ki se mu godi, da skuša z vsemi svojimi močmi odvrniti nove nameravane krivice ter da z modrim in smotrenim postopanjem lajša in blaži položaj našega ljudstva. Ob raznih prilikah se je že poudarjalo od naših medodajnih strani, da naša naloga ne more biti ta, da bi pomagali rušiti vlade, marveč ta, da od vsake vlade, ki je istodobno na krmilu, zahtevamo pravico, zakonitost in pravilno uvaževanje koristi in stremiljenj našega ljudstva. Pravico moramo zahtevati od vsake vlade — to je naša naloga in dolžnost našega parlamentarnega zastopstva.

Ne zato torej, ker je senator Albertini v strogi opoziciji proti Mussolinijevi vladi, marveč radi nazorov, ki jih je razvijal v svojem govoru v senatu, smatramo ta njegov govor kot znamenit dogodek in svitlo točko v sedanjem zamrznem parlamentarnem življenju Italije.

Senator Albertini je razvijal svoje nazore in jih podkrepil s tako tehtnimi argumenti, da so imela njegova izvajanja viden pečat pristnosti uverjenja in iskrenosti volje, da bi koristil državi in svojemu narodu — globokega uverjenja, da smernice sedanje vladavine niso prave! Nazore Albertinijeve mora ceniti in spoštovati tudi vsak politični nasprotnik njegov. Zato smo menili, da za govor Albertinijev velja uvodoma omenjeno pravilo, da glasove se ne sme samo šteti, ampak tudi tehtati. Za ta slučaj bi mi to pravilo formulirali tako-le: ni odločilno dejstvo, da je ogromna večina senata glasovala proti Albertiniju, da je izrekla zaupanje sistemu, ki mu on nasprotuje, marveč padajo težko na tehnično argument in nazori, s katerimi je utemeljeval to svoje nasprotstvo.

Da senator Albertini ni v opoziciji samo zato, ker bi hotel načeloma oponirati, da marveč presoja stvari objektivno in stvarno, je dokazal s tem, da je odkrito priznal sedanjemu fašistovskemu režimu, kar se mu zdi priznanja vredno. Priznal mu je, da je rešil nekatera finančna in socialna vprašanja. Naperil pa je proti sedanjemu režimu očitane, da je politično-moralno vprašanje nerešeno. To je, da tudi sedaj še, ko je fašistovska revolucija dosegla svoj namen, ta revolucija nadaljuje da se še ne vlada v duhu in po besedilu ustave!

V podkrepitve te svoje trditve je ugotovil, da se režim še vedno oglašja z grožnjami proti vsem, ki se mu upirajo. Senator Albertini očita režimu neiskrenost in dvolčnost, ki da je v tem, da bi hotel z ene strani ohraniti videz ustavnosti in zakonitosti, na drugi strani pa žuga še vedno z metodami revolucije, čeprav so nezdružljive z ustavnostjo in zakonitostjo.

Senator Albertini priznava dejstvo, da so zadnje volitve izpadle fašistovskemu režimu v prilog. Odklanja pa politično formulo, »po kateri naj bi bila le ena stranka in en mož rešitelja dežele«, marveč zahteva tudi za vse druge »pravico, da se jima pritrjuje in skušajo priti na njih mesto«. Naj je sedanji položaj — je naglašal govornik — še tako stajen, vendar je »prava ječa italijanske zavesti, ki jo (ječo) odklanjajo vsi, ki ljubijo svobodo bolj, nego svoje življenje«. Vsako mora priznati, da je to naziranje senatorja Albertinija neoporečno pravilno, ker je v polnem skladu z duhom in zahtevami ustavnosti. Ustavnost in načelo parlamentarnega življenja moreta pravilno izvajati svojo funkcijo in vršiti svojo nalogo le tedaj, če imajo pri tem svoj delež vse politične sile v državi. Nobena stranka, tudi večinska ne, si ne sme vsajati monopolne resnične skrb za državo, zvestost do nje ter volje za delo v njeno korist. Pa saj priznava pravilnost tega nazora ravno te dni g. Mussolini sam, ko skoraj mlo prosi opozicijske stranke, naj prenehajo z bojkotiranjem parlamenta, naj se povrne vanj, naj sodelujejo! V svojem govoru svoji večini je g. Mussolini priznaval potrebo besede odkrita kritike. Opozarjal je celo opozicijske stranke, da bi padla na njih velika odgovornost, če bi videl svet, da je v Italiji prenehalo ustavno in parlamentarno življenje!

Hudo sodbo je izrekel senator Albertini tudi o delovanju vlade. Ta se pošasa, da je vzpostavila red v državi. Ta red pa je — je naglašal govornik — le navidezen.

ker se je dosegel in se vzdržuje z nasilstvi, ki jih ukrepajo in izvajajo »neodgovorni elementi« proti vsem, ki ne odobrujejo, kar se dogaja bodi v središču, bodi na periferiji in kar šteje senator Albertini sedanjemu režimu v velik greh, je dejstvo, da so tisti neodgovorni elementi — vsaj doslej — ostajali nekaznovani! Za drugorodne manjšine je pa važno še posebej, da je senator Albertini naglašal tudi nasilstva na periferiji! Saj je to za nas prežalostno poglavje. Koliko nasilstev, materialnih in moralnih od strani »neodgovornih elementov« je ostalo na naši periferiji države — nekaznovanih! Prežalostno poglavje je to zares in tembolji, ki bi mogli navesti niz slučajev, ko se ni zgodilo le to, da so storilci nasilstev ostali nekaznovani, marveč so posledice teple tiste, ki so bili prizadeti po nasilstvih!

Po vsej pravici je rekel torej senator Albertini, da so take razmere nezdrave in da korist države nujno zahteva normalizacijo teh razmer! Istotako opravičeno je rekel govornik, da je predpogoj za tako normalizacijo popolna ločitev zakonodajne, izvrševalne in sodne oblasti. »Ako bi bil imel parlament — je rekel govornik — svobodo za razpravljanje o vseh vprašanjih — bi gotovo ne bilo prišlo do škandalov, kakršne je doživela Italija«. Kar se še posebej tiče Albertinijeve besede o potrebi ločitve sodne od drugih oblasti, si tolačimo mi to besedo v zmislu, da bodi sodstvo povsem neodvisno od političnega trvenja, kar je tudi temeljno načelo v vseh zares pravih državah z

normalnimi razmerami. Opozarjamo tu na dejstvo, da so se doslej v naših krajih branitelji kakih nasilstev — če že niso mogli drugače braniti svojih varovancev — učinkovito sklicevali na njih »patriotizem« in njihove »patriotične namene«. Tehtno in vsega uvaževanja vredno besedo je izrekel senator Albertini, ki je rekel, da poleg prisiljenega reda je potrebno tudi »notranji red italijanske duše«. Ta duša je — kakor mi vedno naglašamo — zdrava, dobra in blaga v svojem jedru. Ali zbegana je, ker so politične agitacije že toliko časa vlivale strupa v to blago dušo s predočanjem nepoznanega ji sveta in ljudi v drugačni luči, nego so v resnici, ter je s tem vzbujala v nji sovraštva, ki so v resnici tuja pravemu razpoloženju te duše.

Kdor zares — da se poslužimo besede senatorja Albertinija — ljubi domovino, se mora pridružiti klicu njegovemu po vzpostavi notranjega reda v italijanski duši in po normalizaciji razmer v smeri, da se vzpostavi zakonitost napram vsem in pa na vse strani in polna svoboda, ki jo zagotavlja svobodnostna ustava italijanske države!

Po našem mnenju bi moralo biti Mussolinijeva vlada sama najbolj hvaležna sen. Albertiniju za njegova mirna, toda zelo tehtna izvajanja. Vseled svojih lastnosti so brez dvoma najboljši prispevek k uspešni rešitvi vseh tistih vprašanj, ki jih g. Mussolini sam označa kot bistvene točke programa za politično in moralno izčiščenje sedanjih nevzdržnih razmer.

Rekonstrukcija vlade

Kraljev govor — Stališče opozicije

RIM, 28. Ministrski predsednik Mussolini je v svojem govoru v senatu namignil na možnost preosnovne vlade, da bi tako prišli na državno krmilo ljudje, ki bi uspešneje delovali za povrnitev zakonitosti v deželo. Že takoj po umoru Matteottija so se širili glasovi o preosnovi, po Mussolinijevem govoru v senatu pa računajo v političnih krogih z vsoto gotovostjo s preosnovo. Nekateri parlamentarci so bili celo mnenja, da pride do preosnovne takoj drugi dan po Mussolinijevem govoru na sestanku parlamentarne večine. Dogodki so pokazali, da so bile te domneve preuranjene. Danes prevladuje mnenje, da bo Mussolini izvršil preosnovo v ponedeljek ali najkasneje v torek.

On, Mussolini pač čaka, da se položaj nekoliko razjasni. Čakal je gotovo predvsem, da opozicija pojasni svoje stališče na sestanku, ki se je vršil včeraj. Toda iz predloga, ki ga je sprejela opozicija je razvidno, da se tudi opozicija ne mara prenatgiti in da čaka, da vlada izpolni tudi dane obljube glede vzpostavitve zakonitosti. Opozicija je le ugotovila, da se ne more udeležiti parlamentarnega delovanja, »dokler bo sedanji položaj trajal«. Opozicijski »Mondo« razlaga ta pogoj tako, da se bo opozicija povrnila v zbornico le tedaj, ko bo s primernimi kaznimi ugotovljena odgovornost vlade za zločin. »Zadnji odstavek tega predloga — nadaljuje »Mondo« —, ki trdi, da bosta popolnost in prostost poslanskega mandata le tedaj vzpostavljena, ako se izvrše omejitve ukrepi, ta odstavek znači, da bi med opozicijo zmagala tendenca, da opozicija zavedno zapusti zbornico, ako bi sedanji režim strankarske milice in bolj ali manj organiziranega nasilstva še nadalje podjema poslanskemu mandatu polnost njegove učinkovitosti in svobodo izvajanja.

Kralj in Mussolini odlikovana od republike Chile

RIM, 28. Predsednik republike Chile je podelil italijanskemu kralju posebno odlikovanje I. reda za zasluge. Z odlikom z dne 23. t. m. je bilo podeljeno slično odlikovanje prvega reda tudi ministrskemu predsedniku Mussoliniju.

Senat odobril začasni proračun

RIM, 27. Po dolgem govoru finančnega ministra De Stefanija se je vršilo glasovanje o začasnem proračunu. Proračun je bil sprejet z 201 proti 31 glasovom.

Videnski kvestor odide

RIM, 28. Notranji minister je odredil, da se prestavi videnski kvestor cav. uff. Rebecchi Luigi v Teramo. Na njegovo mesto pride kvestor v Mantovi cav. uff. Pozzo Celestino.

Vidovdanska proslava v Jugoslaviji

BEOGRAD, 28. (A) Danes 28. junija se je vršila po vsej Jugoslaviji svečana proslava obletnice srbske nesreče na Kosovu polju. Tem povodom so objavili listi uvodnike, v katerih se spominjajo dogodkov zadnjih desetih let, predvsem sarajevskega atentata in podpisa versailleske mirovne pogodbe, ki se je izvršil na isti dan. »Samouprava« piše: »Usoda je hotela, da se je ta dan utrla v Sarajevu iskra, ki je zažgala Evropo. Orjaški napori naše dežele in naših zaveznikov so preprečili, da ta kataklizem ni končal s polomom civilizacije, ter so dovedli tako vstajenje in popolno uedinjenje našega naroda. Obenem so odprli ti napori nove izsledke vse človeški družbi.

Za obranitev italijansko-jugoslovenskega prijateljstva

BEOGRAD, 28. (A) Ministrski svet je na današnji seji proučil poročila o incidentu na jugoslovensko-italijanski meji. Vlada stoji na stališču, da mora ostati prijateljstvo med obema državama nedotaknjeno, kar je v interesu obeh narodov.

Bolgarska uradna Izjava

o pretveznem preganjanju grškega prebivalstva v južni Bolgariji

SOFIJA, 27. Atenski dopisni urad je objavil poročilo, na podlagi katerega bi bila baje bolgarska vlada vsled posredovanja grškega poslanika v Sofiji obljubila, da bo nastopila proti protigrškemu preganjanju v južni Bolgariji. Bolgarski dopisni urad javlja, da stremi to poročilo očividno za to, da bi vzbudilo v grški in inozemski javnosti krivo mnenje glede položaja Grkov v Bolgariji, hoteč na ta način dokazati, da je grško prebivalstvo v južni Bolgariji izpostavljeno sistematičnemu preganjanju. Bolgarski dopisni urad je pobjlaščen izjaviti, da je na predlog bolgarskega člana mednarodne komisije za grško-bolgarsko izseljevanje izvršila preiskavo, na podlagi katere je bilo doznano, da so obtožbe proti bolgarskim oblastvom in prebivalstvu popolnoma neutemeljene. Iz zapisknika, ki ga je sestavila ta komisija, je razvidno, da je le v vasi Bonca prišlo dvakrat do demonstracij, ki so jih uprizorili iz lastnega nagiba nekateri begunci. V tem zapiskniku je tudi ugotovljeno, da radi omenjenih dogodkov ni prizadeta odgovornost bolgarskih oblastev.

Prijateljstvo med Anglijo in Grčijo

Narodna skupščina izrazila zaupnico grški vladi

ATENE, 28. Takoj po otvoritvi popoldanske seje narodne skupščine je poslanec Zervos poslal prisrčne pozdrave prijateljskemu angleškemu narodu ter je predlagal, naj narodna skupščina pošlje angleškemu narodu pozdravno brzojavko. (Pred par dnevi je priplula eskadrila angleških ladij v Faleron. Pripr. ur.) Papanastasiou se je v imenu vlade pridružil predlogu. Zbornica je predlog sprejela. Na vprašanje nekega poslanca, kaj je z ostavko mornarskih častnikov, je minister Hadjikyriakos odgovoril, da je vlada morala povzpeti višje častnike ker je pomikanje admiralov. Ministrski predsednik je izjavil, da bo vlada vsilila spoštovanje zakonov. Skupščina je izrazila vladi zaupanje s 198 proti 123 glasovom.

VOJASKA KONTROLA V NEMČIJI

Odgovor nemške vlade na angleško in francosko spomenico.

BERLIN, 28. Wolflov dopisni urad sporoča: Nemski odgovor glede vojaške kontrole bo nocoj odposlan v Pariz, kjer bo izročen v ponedeljek ter istočasno objavljen v Berlinu. Vse informacije o vsebini odgovora so same domneve. Popolnoma pa so neresnične vesti o sporih v Seektovnem kabinetu.

Francoska vlada dovolila povrnitev iz Porurja izgnanih družin.

BERLIN, 28. Wolflov dopisni urad poroča: Francoski ministrski predsednik Herriot je sporočil uradno nemski vladi, da je dal francoskim zasedbenim oblastvom potrebna navodila, da se oprostijo jetniki in da se dovoli povrnitev izgnancev. Po poročilih, dospelih iz zasedenega ozemlja, so francoska oblastva že dovolila povrnitev 7500 družinam, skupaj približno 30.000 oseb. Poleg tega je medzvezniška porenjska komisija dne 25. t. m. preklala povelja za izgon drugih 7500 družin, bivajočih v starem zasedenem ozemlju. Francoska oblastva bodo ukrenila slično postopanje tudi v novem zasedenem ozemlju.

Nemški listi o obletnici atentata v Sarajevu in podpisu versailleske pogodbe.

BERLIN, 28. Večina tujakunskih listov omenja obletnico sarajevskega atentata in podpisa versailleske mirovne pogodbe. Listi se posebno bavijo s posledicami versailleskega mira. »Germania« glasio centra, pravi, da je versailleska pogodba še bolj poglobila stare in povzročila nove spore. Gotovo je, da ni versailleske pogodbe prinesla miru svetu. Na Angleskem in Francoskem so prišli na vlado močje, ki niso odgovorni za versaillesko pogodbo in se trudijo, da bi vsaj revidirali usodopolno politiko po vojni. List izraza upanje, da bi ta nova politika dovedla do revizije pogodbe same, ki ostane za vedno preizkušnja nemoralnosti in diplomatske nesposobnosti. »Vossische Zeitung« posebno zavrača trditve, da je Nemčija odgovorna za vojno. Tudi »Vorwaerts« zavrača to trditve.

Izjave romunskega ministrskega predsednika o delu vlade in o zunanjem položaju. — Položaj v Besarabiji.

BUKAREŠT, 28. Na podlagi uradnega poročila je ministrski predsednik Bratianu izjavil, da bo vlada ostala na krmilu do konca zakonodajne dobe, z namenom, da dokonča pričeto delo, ki se bo proučilo tekom poletja. Dalje je Bratianu govoril o zunanjem položaju: Izjavil je, da je evropski mir zagotovljen, ker sovska vlada priznava mednarodno solidarnost in ker umeva nevarnost napadalne politike.

BUKAREŠT, 28. N podlagi uradnega poročila je državni podtajnik ministrstva za notranje zadeve tekom nadzorovalnega potovanja v Besarabiji ugotovil napredek v upravi in se prepričal, da so oblastva mnogo storila, da bi zboljšala splošni položaj v Besarabiji.

Umor Petkova pred sobranjem

SOFIJA, 28. V sobranju je bila predložena inteprelacija glede umora kmetijskega poslanca Petkova. Po odgovoru ministrskega predsednika je sobranje sprejelo predlog, s katerim se odobrava izjave vlade glede ukrepa, ki jih bo storila za pomirjenje države in preprečitev takih zločinov.

Francoska zbornica odobrila začasni proračun

PARIZ, 28. Zbornica je odobrila kredite za Porurje s 454 proti 26 glasovom. Herriot je stavil na to glasovanje kakor tudi na glasovanje o začasnem proračunu vprašanje zaupnice. Začasni proračun je bil sprejet s 550 proti 26 glasovom.

Francoski poslanik v Vatikanu pri Herriotu

PARIZ, 28. Sinoči je ministrski predsednik sprejel francoskega poslanika pri Vatikanu g. Douletet-a. Avdienca je v zvezi z odpravo poslanstva pri Vatikanu.

Kongres udruženj za propagando za Društvo narodov

LYON, 28. Kongres udruženj za propagando za Društvo narodov je pričel poslovati. Gospodarska komisija je priporočila izvršitev načrta izvedencev. Proučevalna komisija štata za tuje je proučila izseljenjsko vprašanje. Italijo je zastopal delegat Casentini.

VLADNA KRIZA NA PORTUGALSKEM

LISBONA, 28. Alvaro Castro bo predsedoval ministrstvu do definitivne rešitve krize. Pridelek bombaža v Braziliji

RIM, 28. Mednarodni zavod za poljedelstvo je prejel od vlade v Braziliji brzojavno poročilo, na podlagi katerega se letošnji pridelek ceni na 1.560.000 stotov, kar pomeni povišek 40% v primeri s pridelkom preteklega leta.

Medparlamentarna trgovska konferenca

BRUSELJ, 27. V plenarni seji medparlamentarne trgovske konference, ki se je vršila včeraj, je bil odobren predlog, da se izbere Rim kot sedež prihodnje konference.

Zvišanje obrestne mere Narodne banke

BEOGRAD, 28. Danes dopoldne je bila plenarna seja upravnega odbora Narodne banke. Te seje so se udeležili tudi predstavniki ministrstva financ in trgovine. Na seji so razpravljali o administrativnih poslih banke, zlasti pa so govorili o povišanju obrestne mere Narodne banke in vseh njenih filijalk v pokrajinskih glavnih mestih. O tej seji, kakor tudi o vseh sklepih bo izdala zvečer Narodna banka komunikacije. Doznava se, da so rešena vsa vprašanja sporazumno s predstavniki ministrstev in da je sklenjeno, da se obrestna mera zviša.

Amnestija Radoslavovih ministrov

BEOGRAD, 28. Iz Sofije poročajo, da je izzvala v krogih opozicije veliko nezadovoljnost odredba vlade, da se amnestirajo ministri Radoslavovega kabineta.

Zopet polom banke v Avstriji

DUNAJ, 28. Vseled znatnih pasiv je trgovsko-industrijska banka v Gradcu ustavila plačila. Radi poloma je oškodovanih več tisoč malih vlagateljev.

Held, predsednik bavarske vlade.

MUENCHEN, 28. Deželni zbor je z 68 proti 39 glasovom izvolil Helda, načelnika bavarske ljudske stranke, za ministrskega predsednika. Demokrati in socialisti se niso udeležili glasovanja. Kriza, ki je trajala 7 tednov, je tako rešena.

Sklep opozicije

Kakor smo poročali že včeraj, se je vršila v petek po vsej Italiji mirna in dostojna počastitev spomina pokojnega posl. Matteottija. Isti dan popoldne so imele opozicijske stranke v poslopju rimskega parlamenta plenarno zborovanje, ki je bilo posvečeno istemu namenu. Zastopane so bile vse opozicijske stranke razen komunistov, ki pa so pismeno prijavili svoj pristanek, dasi se iz zgolj strankarskih vidikov zborovanja ne morejo udeležiti.

Pomembnemu in važnemu zborovanju je prisostvovalo okoli 120 poslancev. Za predsednika je bil izvoljen unitarec poslanec Filippo Turati. Posl. Turati je imel ganljiv in pretresljiv govor, posvečen spomenu pok. Matteottija, ki je dal na tako tragičen način svoje življenje kot politična žrtev zločinske roke. Po koncu Turatičevega govora so vstali vsi prisotni pokonci. Nato je bila prečitana sošalna brzojavka Matteottijevi družini.

Posl. Tupini je zatem prečital izjavo o nadaljnjem zadržanju opozicijskih skupin, ki je bila sporazumno sestavljena ter sprejeta z vzklikom. V izjavi se naglašalo, da je načelnik vlade odgovoren pred parlamentom in deželo za to, kar so zagrešili njegovi ožji sodružniki. Ob koncu resolucije so zahteve opozicije tako-le formulirane:

1. odpravo vsake strankarske milice, zakaj zaščita zakona, varnost državljanov in obramba njihovih temeljnih svoboščin morajo biti poverjene izključno državnim organom;

2. neizprosno iztrebljenje vseh nezakonitosti in glede vseh državljanov popolno vzpostavitev oblasti zakona, ki je istovetna z oblastjo države.

Samo taki ukrepi, združeni s pravičnim in nepristranskim delovanjem vlade, ki bi spoštovalo pravice ter potrebno in upravičeno nalogo opozicij, ki bi zbrisalo vsako bratomorno razliko med narodom in takoiimenovanim protinarodom, morejo odpraviti vzroke krize, vrniti zbornici edinstvo njenega poslovanja, a Italiji — ki naj postane zares mati vseh, opirajoč se na razliknost mišljenja v Italiji in na interese strank in razredov, kateri naj svobodno prispevajo k njenemu moralnemu in materialnemu napredku — mir, katerega hoče, mir v svobodi in pravičnosti. Kakor rečeno, je bila resolucija sprejeta z vzklikom.

Ni treba še posebej naglašati, da je žalni manifestaciji na zborovanju opozicije prisostvoval v duhu tudi naš poslanec dr. Wilfan in z njim vse naše ljudstvo, ki se brez vsakega pridržka pridružuje vzvišenim človečanskim čustvom žalosti in obsojanja, ki so prišla na tem zborovanju do tako gniljivega izraza. Na tej naši solidarnosti ne more ničesar spremeniti naš poseben politični položaj, sprito katerega ne moremo prihajati v poštev kot političen činitelj v tako globoki politični krizi, kakršna je sedanja, ki jo je povzročil grozni rimski zločin. Pridružujot se vsem poštenim Italijanom sploh v poklonu pred senco mučenika, ki je umrl na braniku svojih političnih idej, izražamo tudi našo toplo željo, da bi se čim prej in vsem obsegu vzpostavila najdoslednejša zakonitost za vse državljane brez razlike na njih politično in narodno pripadnost.

Naročalte in širite

„EDINOST“

DNEVNE VESTI

Odposlanstvo Političnega društva „Edinosti“ v Trstu pri novemu prefektu

Novi tržaški prefekt kom. Moroni je sprejel večer popoldne odposlanstvo izvršnega odbora našega političnega društva, sestojече iz gg. dr. Wilfana, dr. Slavika in dr. Coka. Poslanec Wilfan je v daljšem govoru pozdravil gosp. prefekta v imenu naše politične organizacije, razložil cilje, za katerimi stremi, in način, kako jih hoče doseči. Obljubil je sodelovanje društva v okviru njegovih ciljev in naglasil, da hoče društvo kot glasnik ljudstva opozarjati oblastna na njegove potrebe in na pritožbe ter s tem tudi pošteno sodelovati za občni blagor. Pogovor se je omejil na splošnosti in g. prefekt od svoje strani ni podal nikake izjave, omenivši le pretežnost pomena splošnosti nasproti lokalnim interesom.

Oh, ti občinski komisarji!

V dobi „suhih“ let, odkar gospodarijo po naših občinah povečini izredni obč. komisarji, je ni občine, ki jo je doletela upravičeno ali neupravičeno ta moderna egiptovska nadloga v osebi obč. komisarja, da bi ne na najtežji način občutita ta moralni in obenem tudi materialni pritisk. Z dekretiziranjem obč. komisarjev ni namreč le hudo kršeno elementarno načelo obč. avtonomije, po katerem imajo svobodni občinarji pravico, da si lahko po svoji volji in prevladnosti izvolijo obč. zastop in iz njegove srede osebo, ki bi občinske zadeve vodila in občino na zunan predstavljal — osebo torej, ki bi v vsakem oziru bila le v korist in povzdigo občine — ampak je ta sistem imenovanja obč. predstavnikov tudi najtežje finančno breme za vse prizadete občine. Kajti ti imenovani komisarji ne-le da niso po navadi popolnoma nevešči in obč. upravi — ter jim kot narincem sploh ne more biti pri srcu blaginja občine, katero so dobili pod svoje „čezlo“ — temveč so za svoje „vladanje“ in „predstavljanje“ tudi mastno plačani, ne glede na to, ali se ta bremena ki jih nalagajo občinam, tudi skladajo z njih finančno silo.

Z ozirom na vse te „dobrine“, ki so jih deležne prizadete občine po obč. komisarjih, seveda ne vlad nikjer prijateljstvo ž njimi in ni občine, ki bi bila s „svojimi“ komisarjem vsaj kolikortoliko zadovoljna. Nasprotno, od vseh strani prihajajo tozadevne pritožbe in vse te pritožbe naglašajo popolno nepoznanje in neumevanje občinskih komisarjev, kakor tudi izredna in težka bremena, ki jih tvorijo za občino ti občinski komisarji z ozirom na svojo mastno plačo, ki jo naravnost sesajo iz osušenih obč. blagin naših po večini revnih občin.

Vse te pritožbe proti obč. komisarjem so pa tudi edine glede jezikovnega postopanja, ki ga ti povsod uveljavljajo na račun nekake ubogega jezika. To postopanje pa stremi, seveda da tem, da se naš jezik zapostavlja in iztreblja, kjerkoli se sploh nudi kakšna prilika za to. V lastnosti najhujših slovonožrcov so ti izredni komisarji res vredni zarod vredne matere asimilacije, ki jih je poslala v vse kote naše dežele, da v praksi izvedejo jezikovne dekrete zadnjih dveh let ter da s svojo iznajdljivostjo in gorečnostjo iztrebijo naš jezik tudi tam, kamor ne morejo segati ti „hudi“ žarké kaznivih zakonskih dekretov.

Tako nam poročajo iz slavinske občine v postojnskem okraju o dogodku, ki žarko osvetljuje asimilatorično delovanje tamošnjega obč. komisarja.

V Slavini je bil do najnovejšega časa običaj (ta običaj je v naravi tudi povsod drugje v naši deželi), da preklicuje obč. sluga vsako nedeljo pred cerkvijo ukrepe obč. in drugih oblasti, ki se tičejo vseh ali pa večine občinarijev. Ljudstvo je bilo na te preklice že tako navajeno, da so mu bili nekaka uradna „pridiga“, oziroma „uradni list“ v malem obsegu. Dobro teh javnih preklicev je obstajalo tudi v tem, da je občinstvo takoj skupno komentiralo ukrepe, ki jih je ravnokar slišalo, ter že takoj isti dan zavzelo enotno stališče napram njim.

V zadnjem času pa so ti preklici vsled prepovedi obč. komisarja naenkrat izostali in obč. sluga je bil rešen tega svojega tradicionalnega opravila. Namesto

tega pa dobivajo sedaj vsi občinarji vse tozadevne ukrepe pisмено v roke in seveda — v tem se kaže ravno ost te komisarjeve prepovedi! — le v italijanskem jeziku.

Prebivalstvo slavinske občine je izključno slovenske narodnosti, ki tudi ne pozna zadostno italijanskega jezika. Ta prepoved ga je zadelo dvojno: ne-le da se čuti ponižano radi omalovaževanja njegovega materinega jezika, ampak trpi obenem tudi materialno škodo. Kajti za vsak dopis, ki ga prejme v ital. jeziku, si mora poiskati tolmača, katerega pa mora seveda plačati. Doprinašati mora še poseben davek, da plača kopo že drugih davkov — ti odloki se namreč po večini tičejo različnih obč. in drugih davkov! S tem svojim postopanjem je torej slavinski komisar uvedel nov davek, ki se sicer ne steka v obč. blagajno, da bi služil v kritje njegove plače, od katerega pa vendarle predvideva svojo korist v tem, da mu morda pripomore h kakemu zaželenemu odlikovanju, za njegovo gorečo zatiranje našega jezika. Eh ti komisarji, kako so iznajdljivi v svojo korist! —

Občni zbor „Šolskega društva“

„Šolsko društvo“ sklicuje za dne 6. julija t. l. ob 10. uri predpoldne v dvorano „Konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu v Trstu osrednji občni zbor s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo: a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika;
2. Poročilo nadzorništvu;
3. Volitev nadomestnih odbornikov v smislu § 17 društvenih pravil;
4. Volitev nadzorništvu;
5. Volitev razsodišča;
6. Slučajnosti.

Osrednjemu občnemu zboru smejo prisostvovati vsi člani društva in podružnic. Glasovalno pravico imajo:

- a) člani društvenega vodstva;
- b) člani nadzorništvu in razsodišča;
- c) odposlanci društva in podružnic;
- d) ustanovni in podporni člani.

Vsaka podružnica ima pravico izbrati po enega odposlanca na vsakih 30 članov (družba velja za celo število), v vsakem slučaju mora izbrati vsaj enega.

POLOŽAJ NAŠIH DRUŠTEV.

Od dobro informirane strani nam je obljubljen članek o novem položaju naših društev, ki je nastal s tem, da so oblastva javila, da se stari društveni zakon mora smatrati po uvedbi italijanske ustave in zakona o javni varnosti za odpravljenega.

Jubilej zaslužnega dobrotnika mladine

(Prof. Josip Kozuh).

Letos je praznoval gospod profesor Josip Kozuh sedemdesetletnico svojega rojstva. Rodil se je meseca marca l. 1854. v Polhovem gradu; osnovne šole je obiskoval doma, zatem gimnazijo v Ljubljani ter vseučilišče na Dunaju in v Gradcu. Po dokončanih študijah, oziroma po dolgem trpljenju in stradanju, je prišel kot suplent na goriško gimnazijo, za tem na goriško žensko učiteljsko, potem na koprsko moško učiteljsko; kasneje je bil imenovan koperskim okrajnim šolskim nadzornikom in slednjič je bil premeščen na gimnazijo v Celje, kjer še dandanes služi.

Jubilare je bil vedno pravi oče siromašne šolske mladine. Skrbel je zanjo. Saj je vedel sam, kaj se pravi stradanje. Tako je ustanovil v Gorici, po nasvetu pok. monsij. Luke Jerana v Ljubljani, študentovsko kuhinjo, ki je bila združena z „Internatom Vicentinum“, študentovska kuhinja je bila pa „eksternat“, ki so ga vodile usmiljene sestre sv. Križa; prednica je bila takrat č. sestra Berta Kogler. Ta zavod so podpirali pok. Baron Sommaruga, pok. stavbeni nadsvetnik vitez Karel Baubela in njegov sin dr. vitez Karel Baubela, župnik. Eksternat so obiskovali revni dečki iz goriške okolice. Med temi učenci so bili tudi sedanji škof dr. Jožef Srebrnič v Krku, župnik Rejec v Krizu na Vipavskem, župnik Grbec, pokojni duhovnik Gleščič iz Oseka itd. Zavod je dobro uspeval, ker je imel dosti podpornikov. Pok. dr. Karel Kumar, vikar iz Avč, je bil posebno velik dobrotnik. Ali nesreča je hotela, da so prof. Kozuha premeštili v Koper. Potem je zavod podpiral suplent na vadnici, kot prefekt zavoda, H. Leban;

ali tudi ta je bil premeščen. Za njim je podpiral ta zavod uradni pri goriškem glavarstvu, pok. Peter Skodnik.

L. 1888. se je zavod „Vicentinum“ spreminil v italijansko Alojzijeve, katerega so prevzeli Salezijani, in študentovska kuhinja je potem prenehala.

V Koprjo je imel prof. Kozuh kot šolski nadzornik dosti nehalnega in trdega posla: kot nadzornik italijanskih, hrvaških in slovenskih ljudskih šol. Italijani so mu vedno kljubovali, če so le mogli; kljub temu se ni upognil. Nekega dne je imel z dr. Fragiaco in Pirana hud nastop v seji okraj. šol. sveta. Tu pa je prof. Kozuh nastopil proti sumničnemu tako energično in s pozivom, naj Fragiaco nastopi z dokazi, da temu postopanju ni ostalo drugega, nego — preklic vsega. Vendar miru ni bilo! Zato si je Kozuh pomagal preč. Pa tudi radi družinskih razmer. Premeščen je bil v Celje. Ko je prof. Kozuh odšel iz Koprja, so sami Italijani priznali: „Bil je poštenjak! Sedaj šele vemo to — žalibog, pa prekasno!“

V Celju je bil profesor Kozuh poleg svojih dolžnosti delaven po vseh društvenih krogih. Največ zaslug pa ima za tamkajšnje dijaško kuhinjo. Njegova zasluga je, da je sedaj na trdnih tleh.

Pri nas na Primorskem ostane trajno v najboljšem spominu. Glede dijaške kuhinje v Gorici lahko rečemo o njem: Jubilar se je vedno ravnal po krščanskem nauku: Ako imaš veliko, daj veliko, če pa malo, daj tudi malo z dobrim in veselim srcem. Tako je bil gospod prof. Kozuh zgled pravega, blagega moža, polnega delavnega rodo- in domoljublja. Gospodu jubilarju želimo še obiko srečnih dni po izreku Horacija:

„Dignum laude virum musa vetat mori!“

Iz našega življenja

Na Opcinah se začelja zopet dramiti kulturno in socialno snovanje. Prirejajo se dramatične uprizoritve ob številni udeležbi in brez nekih incidentov. S tem v zvezi je morda omembe vredno poročilo v „Novicah“, da je sedanji orožniški marševal pri ljudeh jako priljubljen, ker je uljuden in pravičen napram vsakomur. To naj bi bil migljaj našim oblastvom, kaka navodila naj dajajo svojim podrejenim organom po deželi za njih postopanje z ljudstvom. Če bi vsi taki organi postopali tako, kakor postopa rečen marševal, pa bi videli naš gospodarij, kako krivično sodijo o našem ljudstvu, ko si domneva, pri njem načelno nasprotstvo proti državnim organom. Če se kje prijavljajo kaka navskriza, je v največ slučajih vzrok v tem, da podrejenim organom nedostajajo primerne mirnosti, premišljenosti, dobrohotnosti in potrebnega takta. Stari slovenski pregovor pravi, da lepa beseda lepo mesto najde. Kdor zna prav računati z ljudsko dušo, bo znal tudi govoriti „lepo besedo“. In ta bo učinkovala vsekar, zlasti v sedanjih časih, ko je dosegel naše ljudstvo tako poredkoma čisto tako „lepo besedo“. Dopusčate našim ljudem svobodnega diha, pa bo hvaležno in se bo radovalo dobrega in mirnega razmerja s predstavniiki oblastev. In tak svobodni dihi more dopuščati tem lažje, ker ga naše ljudstvo ne bo zlorabljalo in ker ne zahteva ničesar, kar bi bilo v navskrizu s tistimi zakoni, ki naj so jim čuvarji organi oblastev.

Svarilen zgled za oblastva naj bo dohodek, ki se je nedavno pripeljal v Komnu, ko so aretirali nekega mladeniča vsled krivične obdolžitve, da je hvalil neko učitelico. Pa tudi če bi bilo to res, bi bilo to postopanje nepravilno in nezakonito. Tisto „žaljenje“ se je dogodilo povodom nekega plesa. Učiteljica je bila tam privatna oseba kakor vsakdo drugi. Če je bila žaljena, naj ve, kje je — sodnjaj! Najlepša, oziroma najgriša pa je ta, da so onega mladeniča aretirali in ga zlovestljivo kljub izjavi učiteljice, da ni bila žaljena! V tem, da jo je mladenič vprašal, naj gre plesat z njim, vendar ne more biti nikakoli žaljen! Posledice aretacije pa so bile za mladeniča take, da so ga morali prepeljati v Gorico v bolnišnico!!! Ko pa je župan protestiral pri orožnikih, so odgovorili, da so mladeniča aretirali zato, ker je pri pletišču zaklical: „Živio Slovenci!“ To opravičevanje je zares na visku, kar pravi, da so orožniki v Komnu popolni tuji v Jeruzalemu. Vprašanje, ali je zares tako zaklical, ali ne, je za nas in za vsakega razumnega človeka brezpomembno. Orožniki so aretirali radi vzklika, ki mu ne razumejo pomena. Komen je na slovenski zemlji, kraj s slovenskim

prebivalstvom in tisti, ki je — če je — vzklilnik, je tudi Slovenec. Potemtakem bi morali v zapore vsi Slovenci v Julijski Krajini, če zaželijo življenje — sami sebi!!! Ta dogodek v Komnu kriči oblastvom, kako pogubno je za ljudstvo in za razmerje do predstavnikov oblasti, če podrejeni organi ne razumejo jezika ljudstva in če ne znajo razsodno in premišljeno postopati z njim!

Naš škedenj preživlja že par let hude in žalostne čase. Življenje mu je urejal človek, ki je — kakor se je pokazalo ravnokar — uveljavljal svoj veliki patriotizem po velikih vzorih... Bil je ravnatelj tovarne rize. Sedaj pa so ga — aretirali in zaplenili njegovo lepo villo!! Zakaj? Pa ne morda zato, ker je izvršil kako veliko delo — na korist domovine? Govori se o milijončku, ki da je — po goli pomoti seveda — zgrešil pot v blaginjo tovarne! Ta veliki mož je še posebno interesanten za škedenj tudi zato, ker je dvoranen „Gospodarskega društva“, ki je služila slovenskim kulturnim društvom, odvzel s silo in je gospodaril z njo tako, da so se mu tudi tu nekoliko zmešali razčumi — ne na njegovo škodo! Naši škedenji žalujejo radi par let, izgubljenih za kulturno delo. Vendar jim je v zadoščenje, da je prišel enkrat konec moči in slave tega... velikega moža!

Pestro in pisano je naše življenje.

Na katarinskih šoli bodo razstavljena ženska in moška ročna dela v nedeljo, 29. t. m. od 11.—12. in od 3.—5. ure, v ponedeljek od 9.—12. ure, v torek od 3.—5. in v sredo od 9.—12. ure.

Društvene vesti

MDP - Sv. Jakob. Jutri, v ponedeljek, redni društveni sestanek ob 20.30. — Odbor.

Šolsko društvo, podružnica pri Sv. Ivanu, ponovno prosi vsa ona pevstva, ki bodo sodelovala pri nedeljski veselici, da pošljejo čim prej besedilo pesmi, s katerimi bodo nastopila. Na naše zavedno ljudstvo ne bomo apelirali, ker smo prepričani, da bo vsakdo vedel, kaj je njegova dolžnost. Komur pa ni za svoj narod mar, ta naj pride poslušat naraščaj barkovljanske godbe, da se bo zbudil iz narodnega spanja.

Od Sv. Mar. Magd. zgornje. Danes, v nedeljo, ob 5. urni pop. se vrši občni zbor podružnice Šolskega društva pri Gosp. društvu (pri Tirolcu). Vabimo vse prijatelje naše mladine, da se tega zborovanja udeležijo v čim večjem številu. Za člane je udeležba obvezna.

Prireditev otroškega vrta v Rocolu. Danes ob 5. uri popoldne se bo vršila v prostorih otroškega vrta prireditev, pri kateri bodo sodelovali gojenci tamšnjega vrta. Opozorjamo naše Rocolčane in druge prijatelje mlade

dine na to prireditev in upamo, da se je udeležijo v čim večjem številu.

Mandolinistična skupina MDP - Trst. Jutri vja II. skupine. V sredo vja I. skupine v dvorani D.K.D. Per se I. skupina končevala sistemizira, nar nihče od mandolinistov ne izostane. — Načelnik.

Iz tržaškega življenja

Iz tatinskega dnevnika. Predvečernjim popoldne so se neznani zlikovci vthotapili v stanovanje zasebnice Virginije Cechet, stanujoče v ulici Gatteri št. 10, ter ukradli več kosov perila, dve moški obleki in nekoliko zlatenine v skupni vrednosti približno 1000 lir. Cechetova je prijavila tatvino na policijskem komisariatu v ulici Chiozza.

Celo orožniškega stotnika Ivana Leonardi, stanujočega v ulici Eno Tarabocchia št. 5, so neznani zlikovci „počastili“ s svojim obiskom. Predvečernjim so se s pomočjo ponarejenih ključev vthotapili v njegovo sobo ter ukradli pištolo „Browning“ in nekatere druge predmete v skupni vrednosti kaikh 800 lir.

Stari ghehi mladih „rokovnjačev“. Pred kratkim smo poročali o štirih paglavcih, ki so potom grozilega pisma skušali izsiliti kavarnarju Cezarju Cesareo znesek 20.000 lir. Kakor znano, je policija spravila te štiri nezrele „rokovnjačev“ na varno. Kratkohlačeži pa so imeli na vesti še drugi greh te vrste. Skušali so na podoben način izsiliti odv. Ludviku Čarni upravitelju trške Smolars, znesek 5000 Lir. Smolars pa se sprva niti ni zmenil za grozilo pismo, vendar pa je večerj naznanil zadevo na kvesturi. Podjetni paglavci so tudi to dejanje priznali.

Soferjeva nezgoda. Sofer Gašpar Silvestrini, star 25 let, stanujoč v ul. Raffineria št. 11, je bil sinoči žrtve hude nezgode. Okoli 21. ure je v bližini palače v ulici S. Lazzaro izpil precejšnjo količino tega strupa. Da bi ne umrl žalosno, se je pa prei posteno nasrkal vinske kapljice. — Toda tudi to pot se možu ne bo menda posrečil žalostni načrt, kajti na lice mesta poklicani zdravnik rešine postaje ga je dal nemudoma prepeljati v mestno bolnišnico, kjer so mu izprali želodec. Nesrečni mož je izjavil, da je storil obupni korak radi hude želodčne bolezn. Njegovo stanje je precej resno.

Trdovraten samomorilni kandidat. Težak Iv. Gorian, star 37 let, stanujoč v ul. Mura št. 5, se mora čutili zelo nesrečnega na tem svetu, kajti takom 10 dni se je že dvakrat skušal preseliti iz te solzne doline v večnost. Pred kratkim se je zastopil z jodovo tinkturo, toda zdravnik so mu oteli življenje. Včeraj pa je mož zopet ponovil samomorilni poskus. Tudi to pot je pil jodovo tinkturo. Okoli 21. ure je v bližini palače v ulici S. Lazzaro izpil precejšnjo količino tega strupa. Da bi ne umrl žalosno, se je pa prei posteno nasrkal vinske kapljice. — Toda tudi to pot se možu ne bo menda posrečil žalostni načrt, kajti na lice mesta poklicani zdravnik rešine postaje ga je dal nemudoma prepeljati v mestno bolnišnico, kjer so mu izprali želodec. Nesrečni mož je izjavil, da je storil obupni korak radi hude želodčne bolezn. Njegovo stanje je precej resno.

Vesti z Goriškega

Nov udarec videmske železne pesti

Videmski območji politiki se poslužujejo razen raznih drugih ogabnih sredstev v borbi proti slovenskemu življu na Goriškem, tudi sistematičnega oviranja in zatiranja vsakega izobraževalnega dela, v čemer jim z veliko vneto sekundira „Nova doba“. Z največjo velikodušnostjo se dovoljuje plesne zabave, ki se vsled pomanjkanja drugega razvedrila vedno bolj množijo in ki grozijo moralno in gospodarsko uničiti naše ljudstvo, če pa hoče kako naše društvo prirediti kak dramatični ali pevski nastop, se mu delajo vse mogoče ovire in največkrat je prireditev v poslednjem trenutku, ko je že vse pripravljeno, prepovedano.

Videmskim mogotcem pa je bilo še premalo vse to! V začetku letošnjega leta je politično oblastvo kratkotalno ustavilo delovanje in razpustilo veliko število slovenskih društev na Goriškem, ustanavljanje novih društev pa je bilo sploh onemogočeno. Ko sta bila meseca marca dr. Wilfan in dr. Beednjak sprejeta pri ministrskem predsedniku, sta se seveda položila tudi zoper ta način duševnega nasilja nad slovenskim ljudstvom. Razen zatrdila, da se bodo volitve vršile v popolni svobodi, je ministrski predsednik našima poslancema takrat tudi obljubil, da bodo prepovedana društva spet dovoljena in da bodo zopet smela nemoteno delovati v okviru zakona.

Koliko je veljalo zatrdilo ministrskega predsednika o svobodi volitev, nam pač ni treba razlagati. Zadostuje obuditi spomin na pretečeno volilno borbo in na potek poslednjih volitev, zadostuje izreči ime: Anton Strancar. Koliko so bile vredne obljube ministrskega predsednika, da bodo naša izobraževalna društva spet dovoljena, nam pa pojasnjuje sedaj odlok videmskega prefekta Ninceti-ja z dne 7. junija 1924., s katerim ta gospod izjavlja, da ne more vzeti na znanje prošnji 32 goriških izobraževalnih društev, katerim je bilo prepovedano delovanje, da se jim zopet dovoli in da se potrdijo pravila.

Tako smo znova bogatejši za eno razočar-

ranje, znova moramo ugotoviti, da so Mussolinjeve obljube kakor kosček papirja, katerega videmski oblastniki kratkotalno raztržejo in vržejo v koš; znova smo se prepričali, da Rim le obrača, Videm pa obrne po svoje. Zato ne verujemo več nikakim obljubam, pa naj prihajajo od koderkoli, temveč zaupamo le samim sebi in svoji življenski sili. Dovolj je razočaranj!

Zakaj noče videmski prefekt priznati slov. društev? V dobri veri, katere navzlic neštetim razočaranjem dotlej še nismo izgubili, da obljube Mussolinija vendarle nekaj pomenijo, je vložilo 32 izobraževalnih društev na Goriškem po razgovoru naših poslancev z ministrskim predsednikom na videmsko prefekturo pravila s prošnjo za potrditev. Po dolgem obotavljanju je končno došel odgovor iz Vidma, da prefekt ne more vzeti prošnji na znanje.

Zakaj g. prefekt ne more vzeti prošnji na znanje? Ker si dotična društva v svojih pravih stavih za naloge gojiti in širiti izobrazbo med Slovenci, kar je v nasprotju z duhom italijanske ustave; ker ni v pravih zapovedano, da se bo v društvi seznanjalo člane z italijansko kulturo, v katerem slučaju bi že po pravih moral biti poklican v odbor učitelj, ki poučuje na javnih šolah; ker manjka dokaz, da razpolagajo društva s tako izdatnimi gospodarskimi sredstvi, ki bi jim omogočila dosed društvenih ciljev in namenov; ker ni dopustno ustanavljanje odsekov in krožkov v okviru društev. Sele ako bi bili dani vsi ti predpogoji, bi se g. prefekt spustil v podrobna raziskovanja v vsakem posameznem slučaju, če je društvo zares koristno in potrebno za vzgojo in izobrazbo državljancev in če imajo člani pripravljalega in bodočega odbora z ozirom na njih preteklost in čustva zares iskren namen delovati v točen okviru pravil.

Torej g. prefekt zahteva, da naj bi imeli dostop v izobraževalna društva tudi državljani italijanske narodnosti, da naj bi bilo v pravih posebno določeno razširjanje poznavanja italijanske kulture med društveniki in da naj bi bil že po pravih poklican v odbor italijanski učitelj, ker gotovo tega misli g. prefekt, so bili njeni žensitni načrti uničeni. Bržkone si je napravila kakšen brezupen načrt, kako bi od Mihaela Vanstoneja dobila nazaj očetovo premoženje. Njen gledališki poklic je samo sredstvo, za se odtegne nadzorstvu in se osamosvoji. Kako težko mi je govoriti o njej s takimi izrazi, si morete misliti. Toda moram povedati vse brez obotavljanja in prikrivanja, da spoznate pravo nevarnost in ukrenete, kar je trenutno najpotrebnejše.

Se nekaj besed in končam.

Ali se spominjate, ko Vas je Magdalena vprašala, če ima pravico nositi ime svojega očeta. In ni vam dala miru, dokler niste povedali, da sta ona in sestra brez imena? Dovoljujem si Vas opozoriti na to, ker ste v preobilici poslov bržkone pozabili na to. Tisti pogovor jo je gotovo napeljal k temu, da si je nadela drugo ime, da bi nas premotila in sebe ponižala. Priti ji moramo na sled po osebnem popisu, na drug način ni mogoče.

Drugače vam ne morem povedati. Ne štedite s trudom ne z denarjem. Pismo, ki ga pošiljam po svojem poslu, prejmete najpозnejše ob desetih jutraj. Sporočite mi v nekaj besedah, da boste takoj nekaj ukrenili, zakaj ena bodrina beseda od Vas je edino sredstvo, katerim bi mogla pomiriti Noro.

Ostajam udana in hvaležna

Harriet Garth.

PODLISTEK

W. Collins:

BREZ IMENA

Roman.

Noben prijatelj ni prišel k slovesu, naši maloštevilni znanci so bili preveč oddaljeni ali pa morda ravnodušni. Ostali čas smo porabili, da smo šli skozi hišo in se poslovlili od posameznih sob. Trenotek lepega vremena nam je dovolil, da smo šli v vrt in si zadnjič natrgali gorke cvetlice. Sklenili smo, da posušimo te cvetke in si jih ohranimo v spomin na pretečene lepe dneve. Zadeje pol ure smo porabili, da smo se podali na pokopališče, kjer smo skupno na grob poklekli in poljubili sveta tla. Misliła sem, da mi bo srce počilo. V avgustu je bil god moje matere in lanske leto v tem času sve se z očetom skrivaj posvetovali, s čim bi jo presenetili.

Ce bi mi bili videli, kako je Magdalena trpela, ne bi nikoli o njej dvomili. Skoraj s silo sem jo morala odtrgati od groba in na vratih pokopališča se mi je iztrgala in stekla nazaj ter odtrgala sop trave z gomile. Kaj je pri tem govorila, nisem mogla razumeti, dasiravno sem ji sledila za petami. Pri tem je bila videti tako zmedena, tako divja, da sem se prestrašila. Toda ta izbruh je na srečo ravno tako

naglo izginil, kot je naglo prišel. Spravila je travo v nedrje, me prijala pod pazduho in odhitela z menoj ven.

Vprašala sem jo, čemu se je vrnila in kaj je govorila?

„Zaoblubo za najinega umrlega očeta,“ je odgovorila in za trenotek se je pojavil v njenih očeh tisti divji pogled.

Da je ne bi zopet razburila, sem odložila vsa nadaljnja vprašanja na poznejšo dobo. Iz vsega tega boste spoznali, kako hudo trpi in kako čudno se obnaša pod vtisom svoje bolesti, zato si ne boste slabo razlagali njenih besed in njenih dejanj od one srede.

Na kolodvoru nismo videli nobenega znanca. Ko smo se vsedli v vozove, je pričelo zopet deževati. Kaj smo občutili pri pogledu na železnico, kakšne strašne spomine nam je obujala, vam ne bom opisala. Sploh sem si prizajala, da ne bi v tem pismu razgrinjala svoje žalosti, ker ne maram plačati Vašega prijateljstva z opisovanjem naše bolesti. Morda sem se predolgo mudila z opisovanjem našega odhoda. V svojo opravičbo morem povedati, da mi je srce polno tega in kar ni v mojem srcu, tega ne morem moje pero pisati.

V svoji novi domovini smo še premalo časa, da bi vam mogla še kaj pisati razen tega, da nas je sestra gospodična Garth sprejela kar najprijetneje. Namenoma nas prepušča samim sebi, dokler ne bomo bolj razpoložene misliti na našo prihodnost. Hiša je velika in sobe

tako izbrane, da bi skoraj ne vedeli, da prebivamo v sodi, če bi ne slišali deklitčjega smeha v vrtu.

II.

Gospodična Garth gospodu Pendrilu Westminster House, Kensington, 23. septembra 1846.

Dragi gospod Pendril!

Tel vrtice vam pišem v valikih skrbih. Magdalena je proč. Danes na vse zgodaj je šla iz hiše in od tedaj nismo nič več o njej čuli.

Jaz bi bila prišla k vam, da bi se osebno pogovorila z vami, toda ne smem zapustiti Nore. Zato moram zbrati misli, da vam pišem.

Nič takega se ni včeraj zgodilo, da bi bila Nora in jaz pripravljene na ta zadnji in rekla bi najhujši šogodek. Edina isprememba, ki ave jo zapazili na dekletu je bila ta, da se nama je zdela izredno dobra, predno smo šle spat. Mene je poljubila, kar se ni že dolgo zgodilo, a ko je sestro objela, so jo obliše solze. Niti najmanjše slutnje nismo imele o njeni nameri. Njene izlive nežnosti in njeno pristopnost sve d razlagali kot dobro znamenje za bodočnost.

Ko je sestra stopila kmalu po oami v njeno sobo, je bila prazna, a na toaletni mizici je ležalo pismo, naslovljeno na Noro. Nora mi ni hotela izročiti pisma, zato vam pošiljam njegov prepis, iz katerega boste razvideli, da ne vemo, kam je šla.

Takoj sem preiskala njeno sobo in sem s pomočjo svoje sestre izprašala posle. Obleka za omaro je bila prazna, ravnokar vse njene skrinje in vsi predali. Samo en kovčeg je manjkal in to oni, ki ga je brez dvoma vzela s seboj. Domnevamo, da je skrivaj vnovčila svoje obleke in lepoticke, kovčeg pa je spravila iz hiše bržkone včeraj, sama pa se je podala peš od nas. Ene uslužbenka nam je dala tako nejasne odgovore, da jo imamo na sumu, da je ona pomagala Magdalena, ki ni mogla sama poskrbeti.

Glede njenih načrtov, jo imam na sumu, da namerava poskusiti svojo srečo na odr. Bržkone je poiskala nekega igralca z imenom Hurttable, katerega naslov bi se usteignil zvedeti v gledališki agenciji v Bowstreet, Coventgarden. Tam bo prva sled.

Ce ne bi grozilo hujšega kakor to, da gre v gledališče, ne bi bila tako nemirna. Na stotine deklet se je na ta način podalo v svet in vendar niso napravile slabega konca. Toda bojim se kaj hujšega.

Odkar smo odpotovali iz Combe-Raven, jo je nekaj tlačilo še hujše kakor dogodki zadnjih šest tednov. Dokler ni Francis Clare odpotoval iz Angleške, mislim, da je še vedno upala, da ga bo še enkrat videla. Ko pa je zvedela, da je že na ladji po njeni zaslugi, je ni nič več zanimalo, udala se je svojim mislim, takim mislim, ki so se v njej porodile, odkar

saj je slovenskemu učitelju takorekoč prepo- vedano delovanje v društvih, kajti če se ude- ležuje, mu takoj grozi odpust iz službe ali premeščenje.

V teoriji bi ne bile te zahteve nič strašnega in bile bi docela sprejemljive, ako bi italijanski člani obvladali jezik večine društvnikov, ako bi imeli slovenski državljani še vedno sloven- sko šolo in ako bi italijanski učitelji-odborniki razumeli slovenščino. Ker pa ti predpogoji niso dani, bi imele te v teoriji nedolžne zahteve v praksi take posledice, ki bi popolnoma ome- gile vsak razvoj in delovanje društva. Ker vsak pameten človek lahko sam ugane te posledice, ne smatramo za potrebno jih tu izrecno navajati. V prefektovi zahtevi, da mo- rajo društva doprinesiti dokaz, da razpolagajo z zadostnimi gnotnimi sredstvi za dosego dru- števne namena, pa tiči bodisi provokacija ali pa grobo nepoznavanje društvenega de- lovanja. Saj naša društva niso morda kakšne ak- cijske družbe, temveč razvijala so se po našem rednem pregovoru »od zrna do zrna pogaja- ka, kamna do kamna palača«.

Pod odlokom je sicer podpisal g. prefekt, toda sestavi so ga videmski obojni politiki in tudi razlogi, katere odloki navaja, so samo metveza, za katero se skriva jasen namen omejitosti slovenskemu življenju na Goriskem vako kulturno gibanje in duševni razvoj. Pri tem odloku ima gotovo svoje prste vmes tudi troperesna viteška detelja Peterl-Bandel- li-Galeusich, ki pomaga voditi videmskemu prefektu in videmski klikli s svojimi nasveti obojno politiko, ker so ji naša izobraževalna društva trn v peti. Vitezi se dobro zavedajo, da njihova edinole za nje pozitivna politika ne bo našla odmeva v slovenskem ljudstvu, dokler bo to ljudstvo moralno, omikano in zavedno. S takim cementom bi hoteli tudi videmski politiki utrjevati vzhodne meje Ita- lije, ker vsi njihovi načrti se bodo zrušili ob jeklenem značaju slovenskega ljudstva.

Proslava Matteotti-jevega spomina v Go- rici. Proslava Matteotti-jevega spomina, ki se je vršila v petek po celi Italiji, je prošla v Gorici docela neopaženo, ker tudi ni bilo za to nikake organizacije. Edinole Zveza in- dustrijalcev je taglasila, da se v petek ob 10. uri zjutraj ustavi za 10 minut vsako delo. Pač pa se je izvedla proslava v Brunerjevi tovarni v Podgori, kjer so delavci prenehali z delom. Ker se od 600 zaposlenih delavcev po preteku 10 minut ni vrnilo na delo 250 delavcev, se je podal na lice mesta komisar varnostne straže z odedikom orožnikov. Ob tej priliki je došlo do spopada med enim fa- sistom in enim komunistom, v katerem je bil komunist lahko ranjen, fašista pa so orožniki zaprli.

Obliubeck-Mussolini. Vitez in spe Obliubeck iz Krasnega je odpisal v minulih dneh kar dve brzojavki Mussoliniju, v katerih mu iz- rekla kot župan v imenu občine Kojško ne- omaino in neomejeno zaupanje, kot politični tajnik kjskega fašja pa mu obnavlja brezpo- gojno prisego zvestobe. Če bi Mussolini poznal politični življenjski Obliubeck, bi si ob teh brzojavkah gotovo mislil: se predno bo petelin trikrat zapel, me bo Obliubeck izdal.

Dornberg. (Signor Noacco). Bilo je na pra- znik Sv. Trojice ponoči, okoli polnoči. Več domačinov, med njimi trije akademiki, ter par rihemberskih fašistov se je vračalo iz go- stilne, kjer so se prej prijazno pomenkovali. Zunaj je bila krasna noč; luna tam gori za Taborom, iz daljine šumenje Vipave, blizu žuboreči potok; po žilah mlada kri, kdo bi ne pel?

In res, rihemberski fašisti so intonirali slo- vensko pesem, ki ni sicer fašistom všeč, ostala družba pa je udarila za njimi in slovenska pesem se je razlegala po slovenskem Dorn- bergu. Ko je pesem utihnila, so fašisti pozivali ostalo družbo naj zakliče: »Doli z Italijo!« Naši fantje pa niso hoteli na limanice.

V tem trenutku pa plane med družbo ne- znanec z bičem v roki in švrkne enega aka- demika — slučaj je hotel, da je bil to neki jugoslovanski državljani, ki je prišel na obisk k svojim znancom — dvakrat po roki. In po biču so ga spoznali; bil je signor Noacco, spe- cijalist v Dornbergu. »Lei ha cantato... e Lei ha invitato... (Vi ste peli in Vi ste intonirali pesem). Po kratkem prekanju se je družba razšla.

Naslednjega dne je prišel k jugoslovanskemu akademiku ugledni priseljeni fašist ter ga pro- sil, naj ne odnese v Jugoslavijo slabih spo- minov, češ, signor Noacco je včasih preveč pijan samega domovinskega navdušenja in ne ve, kaj dela. Akademika so vabili tudi v go- stilno.

Signor Noacco, imenitno ste začeli svojo kariero! Po tej poti gotovo pridete še daleč. Seveda, samo pri biču ne smete ostati! T. Nesreča med košnja. V četrtek sta kosila 47-letni Franc Berlot iz Morskega in 39-letni Ivan Pelikan iz Deskel travo na nekem tra- vniku v Morskem. Med košnjo je zadel Pelikan po nesreči svojega tovariša s koso v nogo in mu prizadel kakih 10 cm dolgo globoko rano. Ker je Berlotu močno tekla kri, ga je nesel Pelikan na ramenih v Kanal, kjer so mu rano obvezali ter pozvali »Zeleni križ«, ki je pre- peljal ranjenca v gorisko bolnišnico. Med potjo do Kanala se je Pelikan, utrujen od dela, trikrat zgrudil pod Berlotovo težo.

Poglavje brez konca. V petek popoldne se je podal 28-letni Milan Pintar iz Podsobotina na pogorje Sabotina. Med potjo je zadel ob granato, ki se je vnela in raznesla Pintarja na drobne kose. Nesrečni mladenič zapuša mater vdovo in dva mlajša brata.

IZ TRŽAŠKE POKRAJINE

Tomaj. V četrtek, 26. t. m. je bil sprejet od župana, šolske mladine in od Tomajcev, novi tomajski župnik g. Albin Kjuder. V kratkem pozdravnem govoru mu je izrazil g. župan Grbec zadovoljnost in zadoščenje s strani vseh faranov, da imajo v svoji sredi za dušnega pastirja domačega rojaka Dutovskega. Slav- nost ustoličenja se bo vršila danes na cer- kveni praznik sv. Petra in Pavla v farni cerkvi.

Sport

HAZENA V TRSTU

Dolgo časa je trajalo, da je našel ta pristni slovenski sport svojo pot do nas. Iz Čehoslo- vaskije, kjer je »hazena« našla svoj izvor, se ga je najprej poprijela ženska mladina v Ju- goslaviji in sicer po pobudi čehoslovških go- stov. Ni se toliko razširila med moško mla- dino, kot med ženskim delom mladine.

Vrle Opatije so bile prve, ki so zanesle ta sport v Julijsko Krajino in je že leto dni, odkar se pridno urijo. Zaznamovati imajo že lepe uspehe na mednarodnih tekmah. (Glej zadnja poročila v »Edinosti« od 19. t. m.). Ali ni jim bilo samo na tem, da se one pridno izurijo, hotele so na vsak način, da se ta pa-

noga sporta razširi, da se ukorenini tudi med nami tu v Trstu. Reči moram, da so bile jako vztrajne in jim je ta vztrajnost prinesla tudi zadoščenje, da se je del tržaške ženske mla- dine navdušil za ustanovitve družine »hazena«. In sicer štejemo sedaj v Trstu kar dve taki družini: Sportnega društva »Adrije« in pa »hazeno« MDP - Trst.

Hotelo se je po enomesečni trenaji kontro- lirati igranje teh vrst. Vsa nov sport ima svoje težkoče in tudi pisana pravila so včasih mrtva, eni bi tolmačili igranje na en način, drugi spet na vsaj način; nastala bi razna nesporaz- umjenja in zato je bilo edino pravo, da je trener »hazene« v Opatiji v družbi vrlega predsednika gosp. Štente obiskal naše tržaške vrste.

Tako sta se združili »hazena« Adrije in MDP na igrišču SDA, kjer je vaditelj iz Opa- tije podvrget vrste raznim poizkušnjam.

Da so naše Tržačanke pri tej vaji pridobile na znanju, ni treba še posebej omeniti.

Po končani vaji sta se sestali družini v dvo- rani DKD pri Sv. Jakobu, kjer je tajnik SDA pozdravil navzočnega gospoda iz Opatije, se jima zahvalil za njih postrtovanje, da so celo iz daljnega obmorskega mesteca prišli med nas, da nas navdušijo za ta lep slovenski sport.

V res vzvišenih besedah naš je v imenu Opatije pozdravil g. Štenta, izrazujoč željo, da bi se naše tržaške vrste sešle čim prej z Opatijkami.

Sledilo je predavanje in tolmačenje pravil s strani voditelja S. K. »Olympa«, ki je trajalo vse do čez poldan.

Moramo zabeležiti ta pomembni dogodek, ker je bil za naše vseobčno sportno snovanje res velikega pomena. — Ljubiteljem sporta še na znanje, da se bo vršila dne 13. julija prva prijateljska tekma med »hazeno« SDA in pa »hazeno« MDP - Sv. Jakob. Vsem onim, ki bi radi prisostvovali tekmii, priporočamo, da se obrnejo do odbora SDA v Trstu ali pa MDP - Trst, kjer dobijo potrebna vabila, brez katerih ne bo mogoč pristop na igrišče. - F.-ač

Gospodarski pregled

Severne države.

Na Danskem je položaj nespremenjen. Kriza bo še jako dolga radi razkošnega življen- ja danskega ljudstva, katero, akoravno se celo gospodarstvo nahaja v hudi krizi, ni zni- žalo sploh svojega udobnega načina življenja. Mnogo žrtve zahteva tudi konsolidacija od- nemškega gospodarskega sistema odtrganega severnega dela Šlezviga, katero je pripalo glasom mirovnih pogodb Danski državi. Sploh pa prevladuje mnenje da si bo Danska takoj opomogla, kakor hitro se bo Nemčija gospodarsko zopet dvignila.

Skoraj isti položaj vlada v Norvegiji. Vojne kupčije so ji radi uničenja nemške marke in potopitve važnega dela trgovske mornarice samo zgubo donesle ter njeno gospodarstvo silno oskodovala.

Švedska, v kateri vladajo popolnoma nor- malne gospodarske prilike, je v Ameriki svojo zlato valuto podprla potom velikega bančnega kredita. Sploh je Švedska edina svitla točka v gospodarskem življenju sever- nih držav.

Rusija, katere je še vedno praktično zaprta za mednarodni promet, se je morala pod silo prilik že pred štirimi leti odreči poskusom, da organizira svoje gospodarstvo na komunistični podlagi, ter izvaja sedaj dosledno svojo novo gospodarsko politiko znano pod skrajšanim imenom »NEP«, ki dovoljuje privatnemu ka- pitalu koncesije. Država si je samo obdržala industrije, ki so ključ vsega narodnega gos- podarstva.

Uspeh te politike je na agrarnem polju jako vidljiv. Že lani je Rusija pridelala 75% pre- vojne količine agrarnih pridelkov, kateri so se že to leto dvignili na 90%. Letos se predvi- deva velik eksport teh pridelkov, od kate- rihih bo ravno Italija, kakor prva država, ki je sklenila trgovski dogovor, imela največjo ko- rist. Velike uspehe imajo Rusi zaznamovati na vzhodu posebno pa v Perziji, kjer kupu- jejo bombaž ter prodajajo petroleje, tkanino in žveplene v velikih količinah. Razume se, da je vsa zunanja trgovina v rokah države.

Dosledno izvaja Rusija novo politiko tudi na finančnem polju. V Rusiji imamo sedaj več vrst denarja in sicer sovjetski rubelj, čer- vonec ter za obratun zlati rubelj.

Ker sovjetski rubelj stalno pada, in sicer je veljal 1. januarja t. l. 19% svoje prvotne vrednosti, 1. aprila 38%, 1. maja 33%, kakor tudi červonec, ki je veljal 1. februarja 1/2 svoje prvotne vrednosti, 1. marca 80%, 1. aprila 74%, 30. aprila 68%, se je država od- ločila uvesti metalno valuto. Dosledaj kroži že 3% srebrnega denarja, 19% zlatih državnih zakladnic in 25% zlatih državnih bonov, ostala cirkulacija pa je porazdeljena na sovjetski rubelj in červonec. Podlagi te valutarne politike misli sovjetski režim usta- liti svojo valuto.

Državni proračun za leto 1923/24 izkazuje 700 milijonov zlatih rubljev dohodkov, a iz- datkov 579. Za delno pokritje tega deficita od stodvajset milijonov je država razpisala 100.000.000 8% posojila v zlatih rubljih po kurzu od 96% in izplačljivo v letnih obrokih do 1. januarja 1930. Vse trgovske družbe so prisiljene 60% svojih rezervnih zakladov in- vestirati v to posojilo. Na ta način si je so- vjetski režim po vzgledu zapadnih držav za- gotovil podpis celokupne emisije.

Mali oglasi

BRIVEC MATEJ PISKAČ, Opčine št. 289, se toplo priporoča vsem cenjenim klientom in jim jamči za točno in higijenično po- strežbo. 822

HISA, z dobrodošlo gostilno, z vsem inven- tarjem, v tržaški okolici, na prometnem kraju, ob glavni cesti, se proda. Naslov pri upravnistvu. 823

»BABILONSKA UGANKA« je nasov knjigi, ki kaže, da se lahko razumejo takoj vsi na- rodi med seboj, ne da bi bilo treba učiti se tujih jezikov. Dobi se proti plačilo 7 l. pri založništvu v Mariboru, Smetanova c. št. 58. Pri naročbi naj se omeni, če se želi knjigo v slovenskem ali nemškem jeziku. 824

VINO iz Sv. Križa se toči po L. 3,20, na dom po 2,80. Vinotoč, via Milano št. 29. 825

SREBROVASCINO po novi metodi naučim Slovence v 2 mesecih. Pisati pod »Poliglot- na upravnistvu. 826

HISA, prazna, v Smarjah št. 13, pri Sežani, se proda ali odda v najem. Pojasnila: Salita di Greta 4, Bizjak. 827

TRGOVSKI POMOČNIK oz. učenec z dve- letno prakso v trgovini z mešanim blagom na deželi, se išče. Naslov pri upravnistvu. 828

CEMENT »Portland«, žveplo, galico, čilski soliter, kose »Merkur«, navadne pluge in obračalnike, ajdo, jesensko repo itd. dobite pri tvrdki D. Bolonici & Co., Trieste, Raffi- neria 4. 829

BABICA sprejema noseče dnevno. Največja tajnost, Madonnina 10, II. 834

SVINJA, mlada, se proda. Rojan, Dodici Mo- reri št. 116, Meško. 830

PISALNI STROJ »Remington 104«, čitljiva pisava, slovenske črke, zadnji model, se po ceni proda. Kuret, Settefontane 1. 831

TRAVA, velik travnik, v bližini pralnice v Žavljah, se proda. Pojasnila via Romagna št. 16, II. 832

UČENEC, krepak, ki bi imel veselje do sobo- slikarske in plesarske obrti, se sprejme takoj. Mario Vitič, Postojna 7. 833

G. DOLLINAR, Trst, Via Ugo Polonio št. 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz iz- voz. Velika zaloga papirja za zavijanje, pi- salnega i. t. d. papirnatih vrečic ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 30

BABICA avtorizirana sprejema noseče. Nizke cene. Zdravnik na razpolago. Govori slo- vensko. Tajnost zajamčena. Slavec. Via Giu- lia 29. 542

KRONE srebrne 1,88, goldinarje 5,05, petkron- ski komadi 9,85, via Pondeares 6, I., desno. 20

KARLO ŠISKOVIC, Černikal, Herpelje, Ko- zina, potrebuje za svojo trgovino z mešanim blagom poštenega, marljivega in sposob- nega trgovskega pomočnika, kakor tudi ko- čijaža za zvežanje blaga in služkinjo za vsa hišna dela. Hrana in prenočišče pri družini. Plača po dogovoru. 805

TRGOVSKA pomočnica, večja v vseh strokah trgovine, pridna in poštena, išče službe. Na- slov pri upravnistvu.

PRIZMATIČNE daljnogledne kupuje Giusto Hirsch., optik, Via Mazzini 36. 808

NACRTE IN PRORACUNE za navadne in že- lezo-betonske zgradbe izvrši stavbni teh- nik po nizki ceni. Leti prevzame tudi vod- stvo ali nadzorovanje grajenja. Ponudbe pod »Tehnik« na upravnistvu. 816

ZABNICE, ključavnice, ključji, mizarske klopi, obliči, pile, vijaki, žebliji, železna, bakrena in medena žica itd. Skladišče železnin, via Filzi 17. 815

2 PRIDNA pomočnika ter učenca poštenih staršev, ki imata veselje do sedlarske obrti, se išče. Robert Meršnik, sedlarski moj- ster, II. Bistrica št. 124. 818

2 HIŠI na vlikem zemljišču, z vrtom, pri Pro- seku, se prodata. Cena ugodna. Pojasnila v Trstu, Ugo Foscolo 37, Marzan. 819

PENSION AURORA, Gradež. Češka kuhinja. Dnevna penzija s stanovanjem L. 30. Tele- grafična naročila. 821

Poslano*)

COOPERATIVE OPERAIE

(Delavske zadruge)

Zadrugarjem in sotrudnikom v Trstu in na deželi!

Skladišče oblek v Via Raffineria št. 3 se je likvidiralo in zaprlo.

Oddelek za obleke se je koncen- tral v skladišču

Piazza della Borsa 6

ki se je razširilo in bogato opremilo z vsemi

nakitnimi potrebščinami.

Cene odgovarjajo popolnoma kako- vosti blaga.

Zadrugarjem z dežele se delno pla- čajo vozni troški v razmerju z naku- pom.

Ravnateljstvo.

Obžalujem krivo obrekovanje, katero sem izrekel proti gospodu Josipu Čuku iz Proseka št. 415 in pripoznam njegovo po- štenost, ter se zahvaljujem ker ni postop- al sodnijskim potom proti meni.

Josip Prašelj
Kontovel št. 217.

435
*) Za članke pod tem naslovom odgovarja ure- dništvo in toliko kolikor mu zakon velja.

Naša zavarovalnica

„UNION“

je največja svetovna zavarovalnica
Delniški kapital Fr. 20 Milijonov, zav. kapital v veljavi čez 70 Milijardov Fr.
Ustanovljena 1828.

Generalni zastopnik

AVGUST RAVNIK - GORICA

Corso V. E. 28, I.

— Zastopniki se še sprejemajo. —

BOMBAŽEVINA VELIKI POPUSTI

Evo nekatere primere:

Crêpe Reklame, tiskan, risbe fantazija	L 1.50
Crêpe, tiskan, najmodernejše barve	2.20
Madapolam, trpežen, 75/80 cm	2.90
Blago za srajce, moške, velikanska izbora od	3.25 naprej
Platno tiskano, težko, za otroške predpasnike in obieke, velikanska partija, po edini ceni	3.50
Crepon, enotne žive barve	3.70
Batist tiskan, najnovejši dohod	3.80
Foulard, sličen volni, zadnja moda, za vestije	4.50
Gabasto blago (Eponge) 100 cm visoko za obleke bogata izbora od	6.20 naprej
Etamin bel, 100 cm visok, za obleke in bluze	7.20
Gabasto blago, mešana volna, enotne barve dvojna visokost	7.20
Crêpe Marocain, dvojna visok., v vseh barvah zadnja moda od	9. naprej

Velikanska izbora vseh
zadnjih novosti mode.

ÖHLER

Zavarovanja proti požaru, tatvini, proti nezgodam pri prevozu, proti nesre- cam, proti škodi vsled civilne od- govornosti kakor tudi zavarovanja na življenje se sklepajo pod najugodnej- šimi pogoji z zavarovalno družbo

„DUNAV“ (DANUBIO)

delniška družba za splošno zavarovanje.
Glavno zastopstvo v Trstu, ul. V. Bellini 9.

Sprejme se tudi nekoliko krajevnih zastopnikov.

ZOBOTEHNIČNI AMBULATORIJ M. BIZJAK

sprejema od 9—13 in od 15—19
ob nedeljah in praznikih od 10—12
Trst, Viale XX Settembre 39, I.
(prej Acquadotto)
Telefon 23-09. 487 Telefon 23-09.

GIUSEPPE SPECHAR - TRST

Via S. Caterina 7, vogal Via Mazzini

naznanja cenjenim odjemalcem, da je prejel

veliko izbero tu- in inozemskega blaga

za moške in ženske obleke po konkurenčnih cenah

Specijaliteta: ANGLEŠKO in ČEŠKO BLAGO

Gostilna CIMETTA ex Menigo

TRST, Piazza Carlo Goldoni št. 5 Via Carducci št. 33

popolnoma prenovljena.

Zajuterk in kosila po nizkih cenah. — Domača vina in kruški
teran iz najboljših kleti. Lastniki F.lli Cinetta.

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA

Središnja v Pragi Podružnica v Trstu Ustanovljena 1. 1868

Lastna palača: Ulica Roma 7

Delniška glavnica Kč 200.000.000— Rezerve Kč 131.600.000—

PODRUŽNICE: Ml. Boleslav, Bratislava, Brno, Náměcký, Brod, České Budějovice, Hodonín, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Klatovy, Kolín, Liberec, Kólice, Mělník, Olomouc, Mor. Ostrava, Radvanice, Plzeň, Prostějov, Tabor, Teplice-Sanov, Trst, Usti n. L., Dnais, Opatšnja, — AFIL- JACIE v Nizki Avstrij, Jugoslaviji, na Poljskem in na Ogrskem.

BLAGOVNI ODDELEK SAFES

Izvršuje vse bančne posle pod najboljšimi pogoji. — Izdaja nakaznice (vaglia) Banca d'Italia pristo provizijo.

Brzojavlj. ŽIVNOSTENSKÁ - Trieste TELEFONI: 1078, 1089, 2167, 4312.

Kakor že zadnjič omenjeno, se nahaja ruska industrija radi prevelikih proizvodnih stroškov še vedno v krizi. Glavna krivda temu stanju je burokratizacija industrije, katero pa skuša vlada po vseh svojih močeh odpraviti.

Pogajanja v Londonu se nadaljujejo. Dosedaj ni še prišlo do nobenega zaključka. Angliji so sicer pripravljeni odpisati popolnoma ruske državne dolge, zahtevajo pa odškodnino za angleška nacionalizirana podjetja v Rusiji. Rusi so v toliko popustili, da so se v principu izjavili, da bi nekako odškodnino privzeli od dobrih let. Kakor se vidi, ne bodo ta pogajanja ravno brezuspešna, odvisijo pa samo od posojila Anglije Rusiji, ki pa noče kar tako popustiti, ker je uverjena, da je sama zmogla vzpostaviti dasi polagoma svoje dezorganizirano narodno gospodarstvo.

Obrobne države, ki so gospodarsko odvisne od Rusije, preživljajo z njo celo krizo, ki pa je otežena zaradi vednih političnih prepričev med Litvo in Poljsko.

Gospodarski povzdig Rusije je gospodarski povzdig obrobni držav, kakor tudi cele Evrope.

FRANCIJA.

Mesec maj je bil zopet karakteriziran po nestalnosti franka, ki stoji še vedno pod vplivom političnih dogodkov in borbnih spekulacij. Upanje, da bi se francoski frank približal ali celo ustalil pri tečaju, ki odgovarja njegovi dejanski kupni vrednosti, ni v notranjosti francoskega vladnega aparata v maju močna reakcija, ki je potisnila njegovo vrednost 31. maja zopet na 26,80% v zlatu.

Kljub tej nestalnosti franka pa nadaljuje gospodarski položaj Francije svojo pot naprej. Menjajo sicer še natančni statistični podatki za mesec maj, gotovo pa je že, da je bila tudi v tem mesecu trgovska bilanca aktivna, da se je situacija državne banke zopet zboljšala, da se je skril obtok papirnatega denarja, da so se znižali predjudi državi in da so se zvišali dohodki iz davkov.

Pred kratkom so bili objavljeni natančni statistični podatki o uvozu in izvozu za dobo od 1. januarja do 30. aprila t. l., in ako primerjamo te številke z onimi za isto dobo v letu 1923, imamo vsaj približno sliko o velikem gospodarskem napredku v zadnjem letu. Naj navedemo tu kot primer le podatke za tri najvažnejše vrste blaga in sicer za živila, surovine in industrijske izdelke. V prvih štirih mesecih leta 1923. je znašal celokupni uvoz teh treh vrst blaga 9.505.010 tisoč frankov, izvoz pa samo 8.480.975 tisoč frankov; uvoz je torej presegal izvoz za 1.024.035 tisoč frankov. Za isto dobo in za iste vrste blaga pa imamo v letu 1924. sledeče številke: uvoz 13.516.474 tisoč frankov, izvoz 14.379.723 tisoč frankov. Leto 1924 izkazuje torej v tem oziru za prve štiri mesece prebiti od celih 863.249 tisoč frankov. Kakor vidimo, zaznamuje gospodarstvo Francije viden napredek in lahko trdimo, da bo doseglo v kratkem predvzno višino in to ne glede na zunanje politične prilike, kar je znamenje krepke in smotrene gospodarske organizacije.

Narodni gospodar.

Tržaška kmetijska družba v Trstu ima v svoji zalogi naslednje kmetijske potrebščine: Zveplo dvakrat rafinirano in ventilirano, angleško modro galico, škroplilnice, žveplalnike, kose „Merkur“, kosilnice, osovnik, grablje, zalivalnike, umetna gnojila, semena vrtna, poljska in cvetlična; klajno apno za živino, bisulin, trtno ličje (rafiro), med, prazne sode od modre galice itd. — Tržaška kmet. družba v Trstu, ul. Rafinerija 7.

Loterijske številke

izrečane dne 28. junija 1924.

Bari	21	90	4	15	49
Firenze	27	57	16	10	29
Milano	25	37	17	9	61
Napoli	74	85	88	44	78
Palermo	16	21	38	9	35
Roma	50	12	66	68	78
Torino	90	62	83	26	23
Venezia	50	28	66	77	17

Stanje časopisja v Rusiji

Boljševiška revolucija je pomela korenito buržuazno časopisje. Danes se more trditi, da opozicijskega časopisja sploh ni v Rusiji. Razume se, da so se boljševiki rešili meščanskega časopisja, ker so se dobro zavedali moči tiska. Na njegovo mesto pa so postavili boljševiško časopisje. Prehod iz prejšnjega režima v boljševiški je torej tudi časopisje silno občutilo. Kakor se je razbego skoraj vse razumnost, tako so šli tudi časnikarji. Ostali so le oni, ki so se prilagodili razmeram ali pa takšni, ki so iz prepričanja pozdravili nov režim.

Od samega početka so boljševiki silno upoštevali moč propagande, zato so se takoj polastili tiska, ki je postal monopol komunistične stranke in nove vladavine. Toda kakor povsod so tudi tu naleteli novi voditelji Rusije na težkoče. Voja in revolucija je mnogo uničila. Ni čuda, da je primanjkovalo papirja in tiskarskega orodja. Tudi ljudje so manjkali. Večina onih, ki so brali časopise in se zanimali za politiko, je bila v begunstvu v inozemstvu, proletarski tisk je moral začeti takorekoč znova.

Danes je seveda drugače. Večletna propaganda in borba proti analfabetizmu je precej vzdrnila ne samo delavske, ampak tudi kmetijske množice, ki so se začele polagoma zanimati za javna vprašanja, ker so znali boljševiki vzbuditi v mušiku strah za zemljo, ki jo sedaj dejansko poseduje.

Danes se mnogi časopisi tiskajo v visji nakladi, kakor so se tiskali meščanski časopisi pred vojno. Ni treba še posebej poudariti, da se bo časopisje v Rusiji silno dvignilo in razširilo, ker ga vsi javni činitelji podpirajo.

Glavni časopisi so danes ti-le: „Izvestja“, osrednje glasilo sovjetske vlade se tiska v preko 350 tisoč izvodih, „Pravda“, osrednje glasilo komunistične stranke = 270 tisoč, „Sirena“, glasilo železničarjev = 230 tisoč, „Časopis za kmetovalce“ 200 tisoč. Vsi ti časopisi imajo mnogo večji format kakor naši. Za enkratno naklado teh časopisov je treba preko 700 km dolgi trak papirja dnevno!

Na koncu leta 1924. so izhajali v Rusiji (t. l. v ruski republiki)

117 časop. za kmete v	376.000 izv.
108 časop. za nar. manjšine v	238.000 izv.
43 časop. za delavce v	655.000 izv.
15 časop. za vojake v	76.000 izv.
29 časop. za sindak. in zadr.	70.000 izv.
186 časop. razni	824.000 izv.

498	2.520.000 izv.
Primerjajoč naklado teh časopisov z ono iz l. 1914. vidimo, da je razlika malenkostna. Gorenja statistika velja le za pravo Rusijo. V ostalih večjih republikah SSSR (Zveze socialističnih in sovjetskih republik) je časopisje takole razvito:	

Ukrajina	22 časopisov,	55.000 izv.
Armenija	12 časopisov,	18.000 izv.
Georgija	10 časopisov,	27.000 izv.
Kirgizija	8 časopisov,	11.000 izv.
Tartarija	18 časopisov,	33.000 izv.

V Ukrajini, Kirgiziji in na Krimu prevladuje še vedno rusko časopisje vključno favoriziranju narodnostnih manjšin.

Med mladinskimi listi so važne zlasti: „Mlada Straža“ (30.000 izv.), „Smjena“ (20.000 izv.), „Mladi Leninovec“ (30.000 izv.). Mladinskih revij in časopisov je preko 100.

Poleg časopisov, kot jih poznamo pri nas, so v Rusiji zelo razširjeni plakati, ki se prilepajo na zidove, stene itd., kakor pri nas javni oglasi, oznanila, reklame itd. Takih nazidnih časopisov je preko 3000. Večina njih izhaja enkrat na teden ali vsakega pol meseca. Posebno so razširjeni v rdeči vojski, v tvojnicah, pa tudi na deželi. Ti časopisi tvečejo preko 50.000 sotrudnikov med delavci, kmeti in vojniki. Večina so pisani s pisalnim strojem in so ilustrirani. Ti časopisi obravnavajo stvari, ki se nanašajo na dotično podjetje ali ustanovo in so pisani od delavcev. Karikature so futuristične in tudi naslovi časopisov samih so kaj nenavadni. Tako se imenuje na primer plakati časopis komunistične mladosti neke moskovske tvojnice: „Gibajte svoje močgane“. Na orijentalnem vseučilišču imajo za vsako jezikovno skupino po en plakati časopis. Obravnavajo se dnevna politična vprašanja, posebno pazno imajo znameniti, moške svetovne reakcije.

Časopisni dopisniki so organizirani v časnikarskem sindikatu, ki vzdržuje časnikarsko šolo. Poseben tečaj se peča z zgodovino delavskega tiska v Rusiji.

In tako imamo danes v Rusiji skoraj izključno sam proletarski tisk, dasiravno je delavsko gibanje v Rusiji razmeroma mlado, a še mlajši proletarski tisk.

Prvi delavski list je prišel izhajati leta 1885. pod imenom „Delavec“, ki so ga izdajali socialni demokrati, toda je kmalu prenehal, ker ni imel bralcev. Do l. 1890. ni izhajal v Rusiji noben proletarski časopis, če izvajamo nekatere tajne tiskovine. Šele l. 1890. so prišli reformisti izdajati „Delavsko Misel“. V naslednjih letih pa se je začelo množiti število delavskih časopisov. Omeniti je treba zlasti „Iskro“, glasilo levega krila socialne demokracije. Ta časopis zavzema odlično mesto v delavskem gibanju Rusije. Prva tri leta je bil Lenin sourednik „Iskre“, ki se je zelo razširila med delavstvom. Tedaj se je „Iskra“ borila proti menjševikom. Pozneje je prešla v roke menjševikov, ko so se pa l. 1905. boljševiki odcepili od stranke, so ustanovili „Naprej“ in „Proletariata“.

Ob času znanih revolucionarnih valov l. 1905.—1907. je imel proletarski tisk precej svobode, toda po zopetnem prevladu reakcije so se morali tudi proletarski listi skrivati. V l. 1910. je prišla izhajati marksistična „Zvezda“, ki so jo oblastva zelo preganjala, ker se je postavila na protireformistično stališče.

Boljševiški dnevnik „Pravda“ je izšel po gibanju l. 1912. in je bil silno preganjan po carističnih oblastvih, ki je bil šestkrat zaplenjen in šestkrat ustavljen. Do l. 1914. je petkrat izpremenil svoje ime. „Pravda“ (resnica), „Pravda delavcev“, „Pravda dela“, „Za Pravdo“, „Pravda proletarcev“, „Iskra“, „Pot Pravde“. 5. julija 1914. je bil list ustavljen do l. 1917., ko je zopet oživel. Danes je „Pravda“ uradni list najvišjega ruskega oblastva in kraljevo nemoten, zakaj vsi njegovi veliki buržoazni konkurentje so za vedno umrli.

To in ono

Tisočletna ura. Ali ste slisali kdaj o uri, ki bi šla skozi tisoč let neprestano, ne da bi jo bilo treba v vsem času niti enkrat naviti? Niste še slisali in vendar je dejstvo, da imamo na svetu tako uro, ki bo šla tisoč let, ali vsaj tako dolgo, da se tečaji njenih koles obrabijo.

Tako uro je zgradil dokaj znamenit angleški fizik in je zdaj v posesti Charlesa B. Seldena v Združenih državah, ki jo je kupil kot nekako posebnost, dasi je vsled svoje netočnosti brez praktičnega pomena.

Mehanizem rečene ure ne nalži v nikakem oziru mehanizmu navadnih ur. Za njen pogon služi elektrika, ki se stalno poraja v njej sami. Glavni njen del je mala cevka, ki vsebuje majheno množico radia, to je tiste nad vse drage kovine, ki je odkrila pred nekoliko leti Poljakinja gospa Sklodovska, omožena Curie.

Radij je kovina, toda ker kot kovina ne more obstajati, jo imamo v obliki radijeve soli. Ta sol ima mnogo čudnih svojstev, od katerih je ena ta, da se sicer izredno počasi a neprestano izpreminja v svinec in v plin helij. Iz radija, oziroma njegove soli, neprestano izvigajo milijonski žarki na vse strani. Ker pa zdaj nočem pripovedovati o radiju in njegovih svojstvih temveč o tisočletni uri, se moram omejiti na slednjo. O radiju bom povedal kaj v eni bodočih številki Edinosti.

Torej kakor sem rekel, glavni del tisočletne ure je mala cevka z neznačno količino radijeve soli na dnu. V bližini cevke visita dva zelo drobna kovinska listka vzporedno drug poleg drugega. Radijevi

žarki zadevajo na omenjena kovinska listka, jim ta dva odzvameta gotovo količino elektrike, ki potem njiu dva odbija drugo od drugega.

Kadar sta dovolj nasičena torej s pozitivno elektriko, se toliko odbijeta, da stojita v nasprotnih smereh drug od drugega. Toda ko dosežeta te smeri, se dotakneta tam nahajajočih se elektrovodov, ki jima odzamejo zalogo elektrike. Brez tega tovara pa vsled svoje teže padeta zopet navzdol in radijeva sol ju zopet napolni z elektriko. Tako se to godi neprestano in ponavljajoče se kroženje elektrike žene mehanizem ure.

Ves ta proces bi se po teoriji znanstvenikov moral vršiti s takorekoč popolno točnostjo in taka ura bi morala biti najnatančnejša na svetu. V resnici se pa listka ne dvigata in padata v točnem redu in nihče ne pozna pravega vzroka za to. Ura pač gre in je vsled svojega „večnega“ gibanja zanimiv strojek, v ostalem je pa povsem brez pomena.

Nekaj novega za gojenje cvetlic. Vsake ve, da toplota prisili rastline do hitrejšega razvijanja, mraz jih pa v tem zadrži. Tako imamo tople grede in cvetličnjake, s pomočjo katerih dobimo najrazličnejše rastline tako zgodaj spomladi, ko v naravi ne pokažejo še nikakega življenja. Nihče se pa ni doslej spomnil na obratni princip: da bi s pomočjo mraza zadržal rastline do gotovega dne. In vendar je mogoče lažje izvršiti to kakor pa nasprotno.

Neki nizozemski cvetličar je prišel na to misel pred nekoliko leti. S pomočjo ledu je zadržal razvoj cvetlic in jih prišil, da so se razcvetele šele ob času nekega lokalnega slavlja. Svoj namen je dosegel popolnoma in ljudje so se divili cvetlicam, ki so cvetele izven sezone. Lahko si predstavljamo tudi zavist drugih cvetličarjev, ki se niso domislili tega priprostega načina.

Borzna poročila.

Tuja valuta na tržaškem trgu.

ogrške krome	0.0250	0.03
avstrijske krome	0.0623	0.0833
čehoslovške krome	66.25	68.75
dinarji	26.50	26.75
ejl	9.50	10.—
marke	23.05	23.19
dolarji	122.25	122.75
francozi franki	409.—	412.—
švicarski franki	100.25	100.50

DAROV

Mesto venca na grob pok. Andreju Suc iz Dutovelj darujejo otroci in sorodniki l. 100, in sicer l. 50 Šol. društvu in l. 50 Dji. Matici. (Denar za D. M. hrani S. d.). V priznanje g. Dragotinu Starcu za njegovo dolgoletno predsedniško delovanje daruje Arimatejsko in pogrebno društvo na Proseku l. 25 Šol. društvu. Gabrijela Mikuz iz Pevme daruje Šol. društvu običajno nagrado l. 25, ki jo je mladina odklonila pri pogrebu njenega brata.

Za svetovnoansko podružnico Šol. društva so darovali Schmidtovi otroci l. 25 za proslaviti „mamin“ imendan. O priliki izleta v Avber

ABADIE?

Evo! Naposled se je vendar povrnili izborni cigaretni papir. Zahtevajte ga povsod. (5)

so nabrali za isto podružnico sv. ivanski pevci na predlog dr. Fluke in njegove botre l. 25; Ludvik M. pa ji je priblinal l. 7 in s tem dosegel rekord dobljenih iger v teku 4 ur; skupno l. 64. Srčna hvala vsem!

MIRODILNICA

MARIO FERLIN
Sv. M. Magd. zgornja 2 Bivio. Tel. 774
prodaja na debelo in drobno. 10
Barve, laki, čopiči, šipe, žebliji, cement, sadra itd. Postrežba na dom.
Bogata izbora slikar. vzorcev (štamпов).
Velika izbora cepilnih potrebščin.

Tvrdba

Giuseppe Struchel
Trst, Via Mazzini, vogal Via S. Caterina
Velika prodaja ob priliki
BIRME
vseh vrst bele in barvane volne, svile, bombaževine, kakor tudi nogavic, rokavic, pajčolanov, cvetlic, čipk itd.
— po tovarniških cenah —

Šola Berlitz JEZIKI

Posebni tečaji za

OTROKE

1. Julija

Znižana vpisnina

Vpisovanje dnevno

Trst — Via Torre bianca št. 21.

DAROV ZA BIRMO

Velika izbora, Cene nizke.

Zlato ALBERT POVI
Trst, Via Mazzini št. 46 25

Zobozdravnik

dr. Lejz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in na zobeh
sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila
v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria 20)
od 9-12 in od 3-5. (72)

Odlikovana tovarna utež in mer

Vedani Massimo & F.lio — Legnano

Podružnica v Trstu 411

Prodajalna Via Milano 18, Telefon 19-89.

Delavnica za poprave Via Milano 29.

Tehtnice vsake vrste majhne in velike. Medeni uteži in iz litega železa.

Vse blago je nacionalno in izdelano po predpisih italijanskega zakona.

Tvrdba izdeluje vsa popravila in preskrbi tudi periodične preglede na merosodnem uradu.

V takem slučaju nadomesti material, ki se ima pregledati, z lastnim materialom.

Dajte prednost

pivo DORMISCH

Starodavna tovarna tehtnic, utež in mer

Giuseppe Florenz & Co

z zalogo in delavnico za poprave

v Via Ant. Cuccia 6, Telefon 13-64

naznanja svojim cenj. odjemalcem, da so se dopustile vse tehtnice za trgovske potrebe sistema „Florenz“ k mirosodni poskušnji glasom metričnega pravilnika, ki je stopil v veljavo s 1. januarjem 1924, tudi v novih pokrajinah.

Popravila se izvršujejo točno in po zmernih cenah. 414

Najboljši šivalni stroji so

I. R. I.

Najboljši material. Največje jamstvo.

Brezplačen pouk v vezenju. Posebni stroji za šivanje in vezenje l. 570.—, zaklopni z dvema predaloma l. 720.—. Izbira inozemskih strojev po najzmernejših cenah. Zaloga šivalnih strojev in potrebščin.

24 Cervellini, Trst, Via G. Carducci 27
Na zahtevo se pošljejo ceniki.

Na obroke.

Moške obleke po meri, dežni plašči, površniki, moško obuvanje, klobuki, blago iz pristne volne za moške in ženske obleke, velika izbora tailleurs, plašče, promenadni oblek, voile, gobaste stega blaga, perila itd. itd.

Krojačnica l. reda. Cene zmjerne. Majhni tedenski ali mesečni obroki.

Prodaja na obroke „Providenza“

Trst, Via Giannatica št. 15/II.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000.—
Telefon: 5-18, 22-98

PODRUŽNICA V TRSTU

CENTRALA V LJUBLJANI

Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000.—
Telefon: 5-18, 22-98

Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4 %, na tekočih računih po 4 1/2 % vezane vloge po dogovoru. - Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice:

GORICA, Brežice, Celje, Černomelj, Kranj, Maribor

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo

Blagajna je odprta od 9 1/2—12 1/2 in od 14 1/2—16

Podružnice:

Melkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1905.

Delniška glavnica Lit. 15.000.000.— popolnoma vplačana.

Glavni sedež: TRST, Via S. Nicolò 9 (Lastna palača).

Podružnice: ABBAZIA — FIUME — MILANO — ZARA.

Olajšuje vsako trgovsko operacijo z Jugoslavijo

Jamaj italijanske kredite v Jugoslaviji in jugoslovenske kredite v Italiji ter ekskomptira tozadevne akcepte.

Otvorja akreditive za nakup blaga. Inkasira efekte in račune. Kupuje in prodaja dinarje in druge valute. Izvršuje nakazila v dinarjih na vseh trgih Jugoslavije.

Sprejema vloge v dinarjih ter jih obrestuje najbolje po dogovoru.